A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2015. május 21.*

„Előzetes döntéshozatalra utalás — 2006/126/EK irányelv — Vezetői engedélyek kölcsönös elismerése — Tilalmi idő — Vezetői engedélynek valamely tagállamban, a szokásos tartózkodási hely szerinti tagállamban fennálló tilalmi időszak hatálybalépése előtt történő kiállítása — A más tagállamban kiállított vezetői engedélyek érvényességének a szokásos tartózkodási hely szerinti tagállamban való elismerése megtagadásának indokai”

A C-339/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Nürnberg (Németország) a Bírósághoz 2014. július 14-én érkezett, 2014. június 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

Andreas Wittmann ellen folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: C. Vajda tanácselnök, A. Rosas (előadó) és Juhász E. bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– A. Wittmann képviseletében W. Säftel Rechtsanwalt,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Braun és N. Yerrell, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 403., 18. o.) 11. cikke (4) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

* Az eljárás nyelve: német.

2 Ezt a kérelmet az A. Wittmann ellen amiatt indított büntetőeljárásban terjesztették elő, hogy 2013. május 16-án Németország területén a szükséges vezetői engedély nélkül vezetett gépjárművet.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2006/2 irányelv (2) és (15) preambulumbekezdése a következőket tartalmazza:

„(2) A vezetői engedélyekre vonatkozó szabályok a közös közlekedéspolitika alapvető elemei, amelyek hozzájárulnak a közúti közlekedésbiztonság javításához, valamint megkönnyítik azon személyek szabad mozgását, akik a vezetői engedélyt kiállító tagállamtól eltérő tagállamban telepednek le. Tekintettel az egyéni szállítóeszközök jelentőségére, a fogadó tagállam által hivatalosan elismert vezetői engedély birtoklása elősegíti a személyek szabad mozgását és letelepedését. […]

[…]

(15) Közúti közlekedésbiztonsági okokból a tagállamoknak képeseknek kell lenniük a vezetői engedélyek visszavonására, felfüggesztésére, megújítására és megszüntetésére vonatkozó nemzeti rendelkezéseik alkalmazására valamennyi olyan vezetői engedéllyel rendelkező személy tekintetében, akik területükön szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek.”

4 Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok az általuk kiállított vezetői engedélyeket kölcsönösen elismerik.

5 Az említett irányelv 11. cikkének (4) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállam megtagadja a vezetői engedély kiállítását azon kérelmezőnek, akinek a vezetői engedélyét egy másik tagállamban korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták.

A tagállam megtagadja egy másik tagállam által olyan személy részére kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését, akinek a vezetői engedélyét az előbbi állam területén korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták.

A tagállam szintén megtagadhatja a vezetői engedély kiállítását olyan kérelmező részére, akinek a vezetői engedélyét egy másik tagállamban érvénytelenítették.”

A német jog

6 A német jog vonatkozó rendelkezéseit a személyek közúti közlekedésben való részvételének engedélyezéséről szóló rendelet (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straβenverkehr [Fahrerlaubnis-Verordnung]) 2013. január 10-i változata (a továbbiakban: FeV) tartalmazza.

7 A FeV 28. §-ának (1) bekezdésében előírt elv szerint az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség (EGT) területére vonatkozó, valamely másik tagállamban kiállított vezetői engedély a jogosultat feljogosítja arra, hogy Németországban gépjárművet vezessen.

8 E § (4) bekezdése, amely kivételt állapít meg ezen szabály alól, a következőképpen rendelkezett:

„Az (1) bekezdésben említett jogosultság nem vonatkozik az EU vagy az EGT területére vonatkozó vezetői engedéllyel rendelkező olyan személyre,

[…]

3. akinek a vezetői engedélyét Németországban bíróság ideiglenesen vagy jogerősen, vagy közigazgatási hatóság azonnal végrehajthatóan vagy jogerősen bevonta, illetve ha a vezetői engedély megadását jogerősen megtagadták, vagy azt csak azért nem vonták vissza, mert időközben lemondott róla,

4. akinek jogerős bírósági döntés alapján nem adható vezetői engedély,

[…]

Az első mondat 3. és 4. pontja csak akkor alkalmazandó, ha az ott említett intézkedéseket a központi közlekedési nyilvántartásba bejegyezték, és azokat a közúti közlekedésről szóló törvény 29. §-a alapján nem törölték […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

9 A. Wittmann német állampolgár 2013. május 16-án, Rothenburg–ob-der-Tauberban, közúti ellenőrzés során olyan uniós vezetői engedélyt mutatott be, amelyet a lengyel hatóságok állítottak ki számára.

10 Mivel a német hatóságok úgy vélték, hogy a Lengyelországban kiállított vezetői engedély a területükön nem ismerhető el, engedély nélküli járművezetés miatt büntetőeljárást indítottak A. Wittmann-nal szemben. A. Wittmann szerintük nem használhatja a lengyel vezetői engedélyt, mert korábban Németországban elítélték, és tilalmi időt állapítottak meg vele szemben, amely alatt nem szerezhet vezetői engedélyt.

11 Az Amtsgericht Ansbach (ansbachi helyi bíróság) következésképpen lefolytatta az eljárást, és 2014. január 23-i ítéletével hat hónap szabadságvesztésre ítélte vezetői engedély nélküli járművezetés miatt. E bíróság helyben hagyta a német hatóságok álláspontját.

12 A kérdést előterjesztő bíróság az előtte folyamatban lévő jogvita alapjául szolgáló tényállással kapcsolatban ismerteti, hogy A. Wittmann 2004. december 1-jén egy közúti ellenőrzés során hamis cseh vezetői engedélyt mutatott be. Az Amtsgericht Lindau (lindaui helyi bíróság), amely az ügyben akkor az illetékes bíróság volt, 2005. július 18-i ítéletében csupán vezetői engedély kiállítására vonatkozó tilalmi időt állapított meg (ez olyan időszakot jelent, amely alatt nem állítható ki vezetői engedély annak a személynek, akinek nincs vezetői engedélye – vagy azért, mert már korábban visszavonták, vagy mert még soha nem volt vezetői engedélye). Az Amtsgericht Lindau azért határozott így, mert A. Wittmann vezetői engedélyét 2001-ben visszavonták.

13 Az Amtsgericht Lindau ítélete 2006. július 14-én emelkedett jogerőre. A kiállításra vonatkozó tilalmi idő 2006. július 14-én kezdődött, és egy évvel később, azaz 2007. július 14-én telt le. A büntető törvénykönyv szerint a vezetői engedély kiállítására vonatkozó tilalmi idő csak az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik meg.

14 Bár az Amtsgericht Lindau ítéletét követően A. Wittmann nem folyamodott új vezetői engedélyért Németországban, szerzett azonban egy vezetői engedélyt Lengyelországban, 2005. szeptember 14-én, azaz 2005. július 18-i ítélet kihirdetése után, de annak jogerőre emelkedése és az egyéves tilalmi idő megkezdődése előtt.

15 A. Wittmann a lengyel vezetői engedélyt mutatta be a 2009. szeptember 15-én Rothenburg-ob-der-Tauberban lefolytatott közúti ellenőrzés során. 2010. május 4-én engedély nélküli járművezetésért hat hónap szabadságvesztésre ítélték, amelyet le is töltött.

16 A. Wittmann ugyanezt a lengyel vezetői engedélyt mutatta be a jelen ítélet 9. pontjában említett, 2013. május 16-i közúti ellenőrzésnél.

17 2014. január 23-án hozott ítéletében az Amtsgericht Ansbach azt is megállapította, hogy A. Wittmannt korábban tizenegy alkalommal ítélték el engedély nélküli járművezetés miatt. A német vezetői engedélyét 2001-ben visszavonták, és Németországban később sem állítottak ki számára vezetői engedélyt.

18 A. Wittmann felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be a 2014. január 23-án hozott ítélet ellen az Oberlandesgericht Nürnberghez (nürnbergi tartományi legfelsőbb bíróság). A szabadságvesztés-büntetés végrehajtását a kérdést előterjesztő bíróság ítéletének kihirdetéséig felfüggesztették.

19 Mivel az Oberlandesgericht Nürnberg kétségeket támasztott azzal kapcsolatban, hogy a 2006/126 irányelv alapján el kell-e ismerni a lengyel vezetői engedélyt, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a 2006/126 irányelv 11. cikkének (4) bekezdését, hogy a vezetői engedély visszavonásával egyenértékű az, ha egy járművezetőtől csak azért nem vonják vissza a vezetői engedélyt, mert azt már korábban visszavonták, és ezért nincsen vezetői engedélye, és ha ezzel egyidejűleg elrendelik, hogy ennek a személynek meghatározott időtartamon át nem állítható ki új vezetői engedély?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

20 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése lényegében arra irányul, hogy úgy kell-e értelmezni a 2006/126 irányelv 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdését, hogy az olyan intézkedés, amellyel valamely tagállam, amely azért nem vonhatja vissza a gépjárművezetőtől a vezetői engedélyét, mert azt korábban már határozattal visszavonták, elrendeli, hogy ennek a személynek meghatározott időtartamon át nem állítható ki új vezetői engedély, e rendelkezés értelmében a vezetői engedély korlátozására, felfüggesztésére vagy visszavonására irányuló intézkedésnek minősül, és azt a következményt vonja maga után, hogy ezen időtartam lejárta előtt nem ismerhető el a más tagállam által kiállított vezetői engedély.

21 A. Wittmann úgy véli, hogy a Bíróság által e tárgyban hozott korábbi ítéletek alapjául szolgáló tényállás nem hasonlítható össze a jelen ügy tényállásával. A Bíróságnak a vezetői engedélyek kölcsönös elismerésének elvére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára (Akyüz-ítélet, C-467/10, EU:C:2012:112, 46. pont) hivatkozva azt állítja, hogy ehhez az elvhez nem fűzhetők további kivételek. Szerinte a Bíróság két egyértelmű esetben állapított meg kivételt: a tartózkodási helyre vonatkozó követelmény be nem tartása esetében, amelynek a jelen ügyben egyáltalán nincsen jelentősége, és a külföldi vezetői engedélynek a nemzeti jogosultság visszavonását követően vagy tilalmi idő alatt történő megszerzése esetében. A. Wittmann szerint a lengyel vezetői engedélyét nem tilalmi idő alatt szerezte, mert ez a tilalom csak az említett engedély megszerzését követően lépett hatályba.

22 Az Európai Bizottság előadja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint hasonlóság mutatkozik a jelen ügy és a Weber-ítélet (C-1/07, EU:C:2008:640) alapjául szolgáló tényállás között. Úgy ítéli meg, hogy meg kell vizsgálni, hogy a két ügy között vannak-e olyan különbségek, amelyek eltérő jogi értékelést indokolnak. Szerinte nincsenek, mert A. Wittmann a lengyel vezetői engedély tekintetében hasonló helyzetben van, mint amilyen a Weber-ítélet (C-1/07, EU:C:2008:640) alapjául szolgáló ügyben fennállt.

23 Emlékeztetni kell, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 2016/126 irányelvet megelőző, a vezetői engedélyekről szóló, 1991. július 29-i 91/439/EGK tanácsi irányelv (HL L 237., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 1. kötet, 317. o.) 2. cikkének (1) bekezdése előírja a tagállamokban kiállított vezetői engedélyek külön alakiság nélküli, kölcsönös elismerését (lásd ebben az értelemben: Akyüz-ítélet, C-467/10, EU:C:2012:112, 40. pont; Hofmann-ítélet, C-419/10, EU:C:2012:240, 43 és 44. pont).

24 A 2006/126 irányelv 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdése azonban úgy rendelkezik, hogy a tagállam megtagadja egy másik tagállam által olyan személy részére kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését, akinek a vezetői engedélyét az előbbi állam területén korlátozták, felfüggesztették vagy visszavonták.

25 A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból kiderül, hogy mielőtt a lengyel vezetői engedélyt 2005. szeptember 14-én A. Wittmann számára kiállították volna, az Amtsgericht Lindau 2005. július 18-án német vezetői engedély kiállítására vonatkozó tilalmat rendelt el vele szemben. Az Amtsgericht Lindau ítélete 2006. július 14-én emelkedett jogerőre, a kiállításra vonatkozó tilalom ebből következően ugyanezen a napon emelkedett jogerőre és egy évvel később, azaz 2007. július 14-én szűnt meg. Egyébiránt a vezetői engedély németországi kiállításának tilalmára vonatkozó intézkedést kiváltó tényeket 2004. december 1-jén, vagyis az említett lengyel vezetői engedély kiállításának időpontja előtt állapították meg.

26 Emlékeztetni kell arra, hogy a Weber-ítélet (C-1/07, EU:C:2008:640) alapjául szolgáló ügyben olyan személyről volt szó, aki Németországban kábítószerek hatása alatt vezetett gépjárművet, és akinek bírság kiszabása mellett a vezetői engedélyét is felfüggesztették egy hónapra. A német vezetői engedélyt ezt követően ugyanezen okokból visszavonták. A vezetői engedély felfüggesztéséről szóló közigazgatási határozatot követően, de a határozat jogerőre emelkedése előtt és a vezetői engedélye visszavonását elrendelő későbbi határozat meghozatala előtt ez a személy cseh vezetői engedélyt szerzett, amelyet a német hatóságok nem ismertek el.

27 Ebben az ítéletben a Bíróság azonban azt állapította meg, hogy a 91/439 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése és 8. cikkének (2) és (4) bekezdése nem tiltja meg egy tagállamnak, hogy területén megtagadja a valamely másik tagállamban kiállított vezetői engedély szerinti járművezetési jogosultság elismerését, ha annak jogosultjától az első tagállamban visszavonták a vezetői engedélyt, még akkor sem, ha ezen visszavonás tárgyában az említett engedély kiállítását követően hoztak határozatot, amennyiben ez utóbbi engedélyt az első tagállamban kiállított vezetői engedély felfüggesztéséről szóló határozat meghozatalát követően állították ki, és mind e felfüggesztést, mind az említett visszavonást a második vezetői engedély kiállításának idején fennálló indokok támasztják alá (lásd ebben az értelemben: Weber-ítélet, C-1/07, EU:C:2008:640, 41. Lásd még: Apelt-ítélet, C-224/10, EU:C:2011:655, 31. pont).

28 Kétségtelen, hogy az alapeljárásban az A. Wittmann-nal szemben elrendelt intézkedés különbözik az F. Weberrel szemben elrendeltektől, mivel F. Weber még akkor is rendelkezett a német vezetői engedélyével, amikor Németország területén elkövette a Weber-ítélet (C-1/07, EU:C:2008:640) alapjául szolgáló ügyben tárgyalt jogsértést, míg A. Wittmann esetében az alapeljárásban szereplő jogsértés időpontjában ez nem volt így. Az a körülmény azonban, hogy A. Wittmann már nem rendelkezett német vezetői engedéllyel, amelyet vissza lehetett volna vonni, nincsen kihatással a 2006/126 irányelv 11. cikke (4) bekezdése második albekezdésének alkalmazására. Ilyen körülmények között ugyanis az új vezetői engedély kiállítására vonatkozó tilalom e rendelkezés értelmében a vezetői engedély korlátozására, felfüggesztésére vagy visszavonására irányuló intézkedésnek minősül (lásd ebben az értelemben: Apelt-ítélet, C-224/10, EU:C:2011:655, 33. pont, amelyben a Bíróság azt állapította meg, hogy a vezetői engedély bevonása a 91/439 irányelv 8. cikkének (2) és (4) bekezdése szerinti felfüggesztésnek tekinthető).

29 Amennyiben az ilyen intézkedéseket kizárnák a 2006/126 irányelv 11. cikke (4) bekezdése második albekezdésének hatálya alól, úgy az azt eredményezné – ahogyan erre a Bizottság hivatkozik –, hogy a vezetői engedély nélkül közlekedési szabálysértéseket elkövető személyek kedvezőbb bánásmódnak részesülnének, mint az ilyen szabálysértéseket vezetői engedély birtokában elkövető személyek. Ez pedig ellentétes lenne a közúti közlekedésbiztonság céljával, amelynek fontosságát az irányelv (2) és (15) preambulumbekezdése is hangsúlyozza.

30 Márpedig ha kötelezővé tennék valamely tagállam számára egy másik tagállam által kiállított vezetői engedély érvényességének annak ellenére történő elismerését, hogy az adott személlyel szemben az első tagállamban vezetői engedély kiállítására vonatkozó tilalmat rendeltek el olyan cselekmények miatt, amelyeket a vezetői engedély második tagállamban történő kiállítását megelőzően követtek el, úgy az arra ösztönözné a valamely tagállam területén ilyen intézkedéssel szankcionálható jogsértés elkövetőit, hogy egy másik tagállamba menjenek új vezetői engedélyt kiállíttatni maguknak, és így kerüljék el az említett jogsértések közigazgatási vagy büntetőjogi következményeit, ez pedig végső soron lerombolná azt a bizalmat, amelyen a vezetői engedélyek kölcsönös elismerésének rendszere nyugszik (lásd ebben az értelemben: Weber-ítélet, C-1/07, EU:C:2008:640, 39. pont).

31 Az a körülmény, hogy az ezen intézkedést megállapító ítélet csak azután emelkedett jogerőre, hogy a vezetői engedélyt a második tagállamban kiállították, nem releváns, amennyiben ezt az engedélyt az ítélet kihirdetése után állították ki, és az említett intézkedést alátámasztó indokok már a vezetői engedély kiállításakor is fennálltak (lásd ebben az értelemben: Weber-ítélet, C-1/07, EU:C:2008:640, 36 és 41. pont).

32 Következésképpen a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/126 irányelv 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan intézkedés, amellyel a gépjárművezető szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam, amely azért nem vonhatja vissza a gépjárművezetőtől a vezetői engedélyét, mert azt korábban már határozattal visszavonták, elrendeli, hogy az említett személynek meghatározott időtartamon át nem állítható ki új vezetői engedély, e rendelkezés értelmében a vezetői engedély korlátozására, felfüggesztésére vagy visszavonására irányuló intézkedésnek minősül, és azt a következményt vonja maga után, hogy nem ismerhető el a más tagállam által ezen időtartam lejárta előtt kiállított vezetői engedély. Az a körülmény, hogy az ezen intézkedést megállapító ítélet csak azután emelkedett jogerőre, hogy a vezetői engedélyt a második tagállamban kiállították, nem releváns, amennyiben ezt az engedélyt az ítélet kihirdetése után állították ki, és az említett intézkedést alátámasztó indokok már a vezetői engedély kiállításakor is fennálltak.

A költségekről

33 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

A vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan intézkedés, amellyel a gépjárművezető szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam, amely azért nem vonhatja vissza a gépjárművezetőtől a vezetői engedélyét, mert azt korábban már határozattal visszavonták, elrendeli, hogy az említett személynek meghatározott időtartamon át nem állítható ki új vezetői engedély, e rendelkezés értelmében a vezetői engedély korlátozására, felfüggesztésére vagy visszavonására irányuló intézkedésnek minősül, és azt a következményt vonja maga után, hogy nem ismerhető el a más tagállam által ezen időtartam lejárta előtt kiállított vezetői engedély. Az a körülmény, hogy az ezen intézkedést megállapító ítélet csak

azután emelkedett jogerőre, hogy a vezetői engedélyt a második tagállamban kiállították, nem releváns, amennyiben ezt az engedélyt az ítélet kihirdetése után állították ki, és az említett intézkedést alátámasztó indokok már a vezetői engedély kiállításakor is fennálltak.

Aláírások